

CRNA GORA

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Broj:

Podgorica, 19.07.2023. god.

Na osnovu člana 16 stav 2 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list Crne Gore", br. 017/19 od 19.03.2019), **te člana 31 Zakona o upravljanju otpadom** ("Službeni list Crne Gore", br. 64/11, 39/16) i **priloga I i V Pravilnika o klasifikaciji otpada i katalogu otpada** ("Službeni list Crne Gore", br. 59/13 i 83/16), zatim članova 18 i 46 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 056/14 od 24.12.2014, 020/15 od 24.04.2015, 040/16 od 30.06.2016, 037/17 od 14.06.2017), kao i člana 39 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 49/22, 55/22, 56/22, 82/22, 110/22, 139/22), a rješavajući po zahtjevu operatera „Deponija“ d.o.o. iz Podgorice, za produženje važenja integrisane dozvole za rad postrojenja – regionalne deponije za komunalni otpad i obavljanje aktivnosti odlaganja neopasnog otpada u tijelo deponije Livade u Podgorici, broj 1205 od 31.01.2023. godine, Agencija za zaštitu životne sredine donosi

RJEŠENJE

O PRODUŽENJU VAŽENJA INTEGRISANE DOZVOLE

- I. Produžava se važenje integrisane dozvole, registarski broj **01**, operateru „Deponija“ d.o.o. iz Podgorice (u daljem tekstu: operater), sa adresom ul. Španskih boraca bb, 81000 Podgorica, za rad cjelokupnog postrojenja – regionalna deponija za komunalni otpad.
- II. Glavna aktivnost operatera je odlaganje neopasnog otpada u sanitarne ćelije (kade) na deponiji Livade, dok pod pomoćnim aktivnostima potpada Reciklažni centar (sistem za tretman komunalnog otpada i izdavanja sekundarnih sirovina karton, papir, plastika), Pogon za vozila van upotrebe (predstavljanja reciklažu vozila izdavanjem ove vrste opasnog otpada-ulja, gorivo, freon, antifriz), Pogon za Procjedne vode (postrojenje za prečišćavanje procjednih voda sa deponije).
- III. Uslovi integrisane dozvole navedeni su u poglavlju III ovog Rješenja.
- IV. Rok važenja integrisane dozvole je 10 (deset) godina od dana donošenja Rješenja, uz obaveznu reviziju nakon 5 (pet) godina shodno članu 26 Zakona o industrijskim emisijama.

I Opšte podatke:

1. O integrisanoj dozvoli

Postrojenja mogu otpočeti obavljanje aktivnosti samo na osnovu integrisane dozvole.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Integrisanom dozvolom se propisuju mjere zaštite zemljišta, vazduha, vode i mora (u zavisnosti od lokacije), a u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama za određene tehnološke procese.

Dozvola uzima u obzir cjelokupni rad postrojenja, uključujući emisije u vazduh, vodu, zemljište, proizvodnju otpada, korišćenje sirovina, energetska efikasnost, buku, sprečavanje udesa, kao i remedijaciju lokacije nakon prestanka rada postrojenja.

Javnost je imala potpuni pristup informacijama koje se odnose na zahtjev za izdavanje dozvole za predmetno postrojenje, izradu nacrtu dozvole, rješenju o izdavanju dozvole i o reviziji dozvole, kao i na relevantne podatke dobijene monitoringom, u cilju informisanja javnosti o radu postrojenja i o njihovom mogućem uticaju na životnu sredinu, čime je obezbijedena potpuna transparentnost postupka izdavanja dozvole.

2. O postrojenju

„Deponija“ d.o.o. Podgorica, osnovana je odlukom Skupštine Glavnog grada – Podgorice broj 01 – 030/06-9977 od 27.12.2006. god. i upisana u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici 02.04.2007. god. pod registarskim brojem 5–0367290/001.

Osnivačkim aktom ovom Društvu povjereni su poslovi: izgradnje, korišćenja i održavanja deponije komunalnog otpada, recikliranja metalnog i nemetalnog otpada i ostataka i prometa sekundarnih sirovina.

Regionalna deponija komunalnog otpada „Livade“ nalazi se na adresi Španskih boraca bb u Podgorici i pokriva površinu od 57.4 ha. Predmetna lokacija obuhvata područje Zetsko-Bjelopavličke ravnice. Deponija se nalazi južno od Podgorice, pored puta koji povezuje grad sa mjestom Dinoša, na udaljenosti od oko 4 km od gradskog jezgra. Na udaljenosti od oko 1.5 km nalazi se i rijeka Cijevna koja teče prema jugu i uliva se u Moraču, koja se potom uliva u Skadarsko jezero. Na istoku deponije su pašnjaci, na jugu se prostiru vinogradi od A.D.-a „Plantaže“, zatim na zapadu je izbjeglički Kamp II i livade, dok se na sjeveru na udaljenosti od oko 300-500m nalazi naselje Omerbožovići.

Na prostoru sanitarne deponije izgrađeni su sledeći objekti:

1. Portirnica;
2. Objekat za recikliranje komunalnog otpada;
3. Objekat postrojenja za tretman procjednih voda;
4. Bunari za ocjedne vode iz sanitarnih kada;
5. Sanitarne kade 1, 2 i 3 za deponovanje čvrstog komunalnog otpada;
6. Kanalizacija za ocjedne vode,
7. Elektronska vaga;
8. Prostor za pranje točkova kamiona;
9. Bio trnovi za kaptaciju biogasa;
10. Bio toranj (baklja) za spaljivanje biogasa;
11. Betonska ograda sa elektronskom kapijom;
12. kao i drugi infrastrukturni sadržaji neophodni za funkcionisanje deponije.

Povezanost lokacije sa infrastrukturom lokalne samouprave čine: transportni putevi (putevi za dovoz komunalnog otpada unutar kompleksa deponije i ostali djelovi puteva za prilaz sanitarnim kadama), elektroenergetska infrastruktura, vodovodna mreža i PTT mreža.

U bližoj okolini nema posebno zaštićenih područja.

3. Za povjerljivost podataka i informacija

Shodno Zakonu, operater prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole može zahtijevati da se za pojedine podatke u zahtjevu, odredi stepen tajnosti u skladu sa zakonom. Podatke za koje se odredi stepen tajnosti, organ uprave je dužan da čuva u skladu sa zakonom.

Prilikom podnošenja predmetnog zahtjeva operater nije zahtijevao određivanje stepena tajnosti.

4. Integrisane dozvole i rok za podnošenje novog zahtjeva

4.1. Rok važenja

Integrisana dozvole se produžava na period do 10 (deset) godina, od dana donošenja Rješenja.

U slučaju normalnog režima rada postrojenja, a shodno definiciji člana 26 Zakona, obavezna revizija dozvole vrši se na svakih 5 (pet) godina od dana izdavanja dozvole, ili ranije, u slučajevima predviđenim čl. 24 do 29 Zakona. Revizija dozvole vrši se u skladu sa čl. 8 do 16 Zakona.

4.2. Rok za podnošenje novog zahtjeva

Operater je dužan da podnese zahtjev za produženje važenja dozvole četiri (4) mjeseca prije isteka roka njenog važenja.

Za produženje važenja dozvole primjenjuju se odredbe članova 8 do 16 Zakona.

4.3. Nadležne inspekcije u skladu sa vrstom postrojenja

Zajednički inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora, u skladu sa članom 63 predmetnog Zakona, kao i Zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Zajednički inspekcijski nadzor ekološke inspekcije i inspekcija nadležnih u skladu sa posebnim propisima za nadzor pojedinih segmenata životne sredine vrši se nad svim aktivnostima postrojenja koje utiču na životnu sredinu, uključujući posjete postrojenju, nadzor nad praćenjem emisija, provjeru internih izvještaja i prateće dokumentacije, provjeru rezultata monitoringa koji vrši operater, provjeru tehnika koje se koriste i nadzor nad upravljanjem postrojenjem i lokacijom na kojoj se ono nalazi.

Resorno Ministarstvo je dužno da, shodno članu 64 Zakona, u saradnji s organima državne uprave nadležnim za poslove mora, poljoprivrede, stočarstva, veterinarstva, šumarstva, upravljanja vodama, rudarstva, zaštite od požara, zaštite na radu, zdravstva, uređenja prostora, izgradnje, termoenergetike, elektroenergetske opreme i civilne zaštite odredi sadržaj i način saradnje u sprovođenju zajedničkih inspekcijskih nadzora u okviru nadležnosti inspekcijskih službi koje se odnose na područje zaštite životne sredine.

Komisija tačno da izdvoji nadležnosti i da precizira u skladu sa kojom odredbom...

II Aktivnost za koju je zahtijev podnijet:

1. Kratak opis aktivnosti za koju je zahtijev podnijet

Uredbom o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola ("Službeni list Crne Gore", br. 07/08 od 01.02.2008. god.) propisuju se vrste aktivnosti, postrojenja i granični kapaciteti u okviru svake aktivnosti za koje se izdaje Integrisana dozvola. Na osnovu toga, regionalna sanitarna deponija "Livade" spada u grupu:

*5. Upravljanje otpadom

*5.4 Deponije koje primaju više od 10 t otpada na dan ili ukupnog kapaciteta koji prelazi 25.000 t, isključujući deponije inertnog otpada.

Deponovanje čvrstog komunalnog otpada u Podgorici na lokalitetu „Livade“, se ostvaruje u specijalno izgrađenim sanitarnim kadama (čelijama) u skladu sa Direktivom EU 99/31/EC.

Osnovna namjena sanitarne deponije je pravilno zbrinjavanja neopasnog otpada koji se proizvede na teritoriji Glavnog grada Podgorice. Primarna funkcija je odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje, uključujući: interna mjesta za odlaganje (deponija na kojoj proizvođač odlaže sopstveni otpad na mjestu nastanka) i stalna mjesta koja se koriste za privremeno skladištenje otpada, osim transfer stanica i mjesta za skladištenje otpada prije njegove obrade za period do 3 godine ili skladištenje otpada prije odstranjivanja za period do jedne godine.

Unutar sanitarne kade odvijaju se hemijski, fizički i biološki procesi po kojima dolazi do razgradnje otpada. Dolazi do emitovanja polutanata, voda ima značajnu ulogu pri stvaranju i transportu polutanata. Tokom procesa razgradnje unutar deponije, dolazi i do formiranja deponijskog gasa, koji se preko gornje površine deponije sistemom za sakupljanje gasova, sakuplja i kontrolisano spaljuje.

Proces biološkog razlaganja, omogućava emitovanje potencijalno štetnih supstanci u životnu sredinu. U cilju smanjenja ovih emisija, razvijeni su specifični pristupi projektovanja i izgradnje deponija komunalnog čvstog otpada, kojima se postiže adekvatna zaštita životne sredine posebno podzemnih i površinskih voda od zagađivanja. Jedini način, da se životna sredina u okruženju deponije čvrstog komunalnog otpada u Podgorici, zaštiti od procjednih otpadnih voda sa sanitarnih kada, jeste njihova potpuna izolacija od hidrogeoloških formacija koje okružuju deponiju.

Sanitarne kade imaju ugrađen sistem za sakupljanje i dispoziciju ocjednih voda, sistem za kaptaciju i dispoziciju biogasa, kao i sistem za sakupljanje i dispoziciju čistih meteoroloških voda.

Urbanističkim projektom (UP-om) je predviđena izrada šest sanitarnih kada dimenzija 100m x 200m x (-5m). One su locirane u središnjem dijelu prostora „Sanitarne deponije sa reciklažnim centrom“.

Sanitarna kada, na deponiji „Livade“ u Podgorici, je izgrađena tako da ima dva sigurnosna sistema zaštite podzemnih voda od zagađivanja ocjednim vodama.

2. Opis lokacije na kojoj se aktivnost obavlja

Povezanost lokacije sa infrastrukturom lokalne samouprave čine: transportni putevi (putevi za dovoz komunalnog otpada unutar kompleksa deponije, ostali djelovi puteva za prilaz sanitarnim kadama), elektroenergetska infrastruktura, vodovodna mreža, i PTT mreža.

Na prostoru sanitarne deponije izgrađeni su sledeći objekti: portirnica, objekat za reciklažu čvrstog komunalnog otpada, (nije predmet zahtjeva za produženje integrisane dozvole), objekat postrojenja za tretman procjednih voda, muljne jame za procjedne vode iz sanitarnih kada, sanitarne kade 1, 2, 3 i 4 za deponovanje čoko-a, kanalizacija, elektronska vaga, kade za pranje točkova kamiona, bio trnovi za kaptaciju bio gasa, bio toranj (baklja) za spaljivanje bio gasa, infrastrukturni sadržaji i betonska ograda sa elektronskom kapijom.

Mikrolokacija „Livade“ namijenjena za deponiju sa reciklažnim centrom određena je koordinatnim tačkama: X = 4690000, Y = 6508000 Z = 71 m NM. Lokacija, kao ni okolna oblast, nema status zaštićenog prirodnog ili kulturnog dobra.

Lokalitet „Livade“ pokriva površinu od 57,4 ha ili 0,0004% površine ukupnog zahvata Prostornog plana opštine koji iznosi 144.100 ha. Predmetna lokacija nalazi se na području Zetsko – bjelopavličke ravnice, koja razdvaja starocnogorsku zaravan od oblasti visokih planina i površi. Svojim jugoistočnim dijelom Zetsko – bjelopavlička ravnica nastavlja se u basen Skadarskog jezera i Skadarsku ravnicu koja je dolinom Bojane otvorena prema Jadranskom moru.

Zemljište na kom se nalazi deponija „Livade“ je u cjelosti u državnom vlasništvu.

3. Postojeće dozvole, odobrenja i saglasnosti

Operater je, shodno Pravilniku o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole, priložio sve kopije izdatih dozvola, odobrenja i saglasnosti.

Sve navedeno, zbog velike obimnosti dokumenata, nalazi se u elektronskoj formi Priloga IV zahtjeva, i kao takav, čini sastavni dio dozvole.

- Urbanistički projekat »Sanitarna kada sa reciklažnim centrom« u Podgorici-(izdata od strane MonteCEP-Centar za planiranje urbanog razvoja, 2005.god. Kotor)-elektronska forma dokumentat 1

- Studija izbora lokacije(izdata od strane Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore, jun 2004.god)-elektronska forma dokument 2
- Ekološka saglasnost(br.04-2040/06-2 u Podgorici od 02.06.2006.god. izdata od strane Ministarstva zaštite životne sredine i uređenja prostora) –elektronska forma dokument 5
- Građevinska dozvola(br.0502-08-2662/06 u Podgorici od 09.10.2006.god. izdata od strane Ministarstva zaštite životne sredine i uređenja prostora)- elektronska forma dokument 6
- Upotrebna dozvola sanitarna kada 1 i 2 (br.01-08-11014/1-07 ,Podgorica od 22.01.2008.god izdata od strane Ministarstva za ekonomski razvoj) - elektronska forma dokument 8
- Upotrebna dozvola sanitarna kada 3(br.UPI-1054-930/6 u Podgorici od 10.11.2006.god. izdata od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma) - elektronska forma dokument 11
- Posjedovni list (br.101-956-29641/2017 od 05.07.2017.god. KO:Tuzi izdato od strane Uprave za nekretnine)- elektronska forma dokument 13
- Saglasnost za procjedne vode(br.02 Broj:UPI-853/16 u Podgorici od 04.08.2011.godine. IR izdato od strane Agencije za zaštitu životne sredine) - elektronska forma dokument 14
- Glavni projekat sanacije, uređenja i izgradnje gradske deponije čvrstog komunalnog otpada na lokalitetu »Livade« u Podgorici- elektronska forma dokument 3
- Glavni projekat procjednih voda(projektant: „KOV ATELJE „ d.o.o. Nikšić i ERGASIS TECHNIKIS.A. KARKANIAS S.A. u Podgorici 2014.god.)- elektronska forma dokument 16
- Građevinska dozvola za procjedne vode(br.UPI-0503-69/13 u Podgorici od 26.03.2014.god. izdata od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma - elektronska forma dokument 17
- Vodovodna saglasnost(br.17587 u Podgorici od 21.08.2009.god. izdata od strane Vodovod i kanalizacija d.o.o.)- elektronska forma dokument 22
- Elektroenergetska saglasnost(br.4301-19391 u Podgorici 09.12.2005.god. izdata od strane Elektroprivrede Crne Gore A.D.Nikšić)- elektronska forma dokument 23

4. Glavni uticaju na životnu sredinu

Karakteristike mogućih uticaja su: neprijatni mirisi i gasovi, prašina, zagađenje vode i zemljišta (površinsko i dubinsko), raznošenje otpada vjetrom, rizik od udesa.

Mogući udesi i incidenti vezani za deponiju uključuju: Požar uzrokovan spontanom paljenjem, nemarnim rukovanjem ili namjernim paljenjem vatre; Eksplozije mješavine deponijski gas - vazduh; Infiltracija procjednih voda u zemljište; Oštećenje nepropusnog zaštitnog sloja ili njegove zaštite; Nestabilnost strukture deponije; Nestabilnost otpada na deponiji; Kvar na opremi na deponiji; Kvar na opremi/vozilima u radnoj zoni; Udes vozila

za vrijeme transporta otpada; Curenje procjednih voda ili otpadnih voda iz objekta za tretman otpadnih voda; Zagušenje cjevi za procedne vode; Unošenje opasnog otpada; Zagušenje sistema za gas; Požar na elektroinstalacijama.

Vazduh

Operater vrši redovna mjerenja emisije deponijskog gasa u skladu sa Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija, Uredbom o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora ("Službeni list Crne Gore", broj 10/11), kao i Pravilniku o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduhu ("Službeni list Crne Gore", br. 25/13 i 61/13).

Praćenje kvaliteta vazduha (imisije) vrši se tokom 2 nedjelje ravnomjerno raspoređenih, u toku godine. Sva mjerenja vršena su od strane akreditovane laboratorije Centra za ekotoksikološka ispitivanja iz Podgorice. Rezultati analiza dati su kroz prilog u elektronskoj formi.

Vode

Operater vrši redovna mjerenja koncentracije štetnih i opasnih materija u vodi shodno Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Službeni list Crne Gore", br. 45/08, 09/10, 26/12, 52/12 i 59/13).

Voda za piće i sanitarije dobija se iz gradske vodovodne mreže Podgorice, dok se fekalne otpadne vode ispuštataju u gradsku kanizacionu mrežu.

Ocjedne vode se strogo kontrolišu, sakupljaju i transportuju do rezervoara za ocjedne vode, iz kojeg se do trenutka puštanja u rad postrojenja za tretman ocjednih otpadnih voda, iste vraćaju u tijelo deponije.

Na prostoru deponije takođe postoje i 2 (dva) arterska bunara za sopstvene potrebe, i to su: zalivanje komunalnog otpada koji se odlaže i kompaktira u tijelo deponije, zalivanje zemljišta oko sanitarnih kada u cilju održavanja zelenila (drveće i trava) oko same sanitarne kade, kao i za hidrantnu mrežu u slučaju požara.

Fizičko-hemijske analize podzemnih voda sa deponije otpada vršene su od strane akreditovane laboratorije Centra za ekotoksikološka ispitivanja iz Podgorice u skladu sa Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponije. Rezultati analiza dati su kroz prilog u elektronskoj formi.

Zemljište i tlo

Zagađenje zemljišta i tla operater je potpuno eliminisao ili sveo na minimum obezbjeđivanjem vodonepropusnih strana i dna deponije, kao i redovnim pokrivanjem deponije sa slojem zemlje i šljunka.

Fizičko-hemijske analize zemljišta vršene su od strane akreditovane laboratorije Centra za ekotoksikološka ispitivanja iz Podgorice u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njegovo ispitivanje („Sl. list RCG“, 18/97). Rezultati analiza dati su u prilogu.

Otpad

Prijem otpada na deponiji vrši se na osnovu kriterijuma dozvoljenog ili nedozvoljenog otpada definisanog po njegovoj prirodi, porijeklu, metodi analize otpada i graničnih vrijednosti za karakteristike otpada koji se može primiti u skladu sa Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija.

Faze prijema i skladištenje komunalnog otpada obuhvataju: prijem i mjerenja, istovar otpada i skladištenje, preradu i skladištenje prerađenog otpada.

Rezultati ukazuju na prosječan strukturni sastav:

1. Papir i karton 17.43%;
2. Plastika 9.06%;
3. Staklo 8.44%;
4. Metal 1.23%;
5. Tekstil 2.37%;
6. Organski materijal 36.71%;
7. i ostalo 24.76%.

Ukoliko se na deponiji pojavi opasan otpad on se kao takav ne može odlagati na sanitarnoj kadi, već se privremeno skladišti u nepropusnim posudama (zavisno od vrste i karakteristika opasnog otpada) i predaje ovlašćenom sakupljaču koji je za tu vrstu otpada upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada.

Buka i vibracija

U toku rada deponije dolazi do pojave buke i vibracija koje nastaju usljed obavljanja aktivnosti na deponiji, i to: kretanja vozila po internim putevima, odlaganja, razastiranja, sabijanja (kompaktiranja) i prekrivanja otpada.

Analizom lokacije i dobijenih rezultata može se konstatovati da ne postoje kritični uslovi izloženosti ljudi akustičnom zagađenju i vibracijama, uzimajući u obzir položaj deponije kao i to da u okolini predmetne zone nema bolnica, škola ili drugih javnih ustanova.

Rizik od udesa

Na prostoru tijela deponije kao najveći potencijalni uzroci za eventualne akcidentne situacije su: ne odvođenje biogasa sa deponije, nekvalitetan rad postrojenja za tretman ocjedenih voda i ne vršenje prskanja otpada sa vodom.

Biotoranj na kom se spaljuje deponijski gas je automatizovan, lociran van domašaja sanitarne kade i njenog uticaja. Prostor oko tornja za spaljivanje je betoniran i obezbijeđen

žičanom ogradom od djelovanja ljudi i životinja. Kontrola prispjelog gasa na sadržaj metana je svih 24 časa, a efekat potpunog sagorijevanja se kontroliše.

5. Komentari/mišljenja

5.1. Organi lokalne samouprave (opština/grad)

5.2. Javnih i drugih država u slučaju prekograničnog zagađivanja

Nema prekograničnog uticaja.

5.3. Predstavnika zainteresovanih javnosti

6. Ocjena zahtjeva

Kompletan zahtjev i prateća dokumentacija su podnešeni u skladu sa važećom regulativom.

6.1. Primjena najbolje dostupnih tehnika

Evropska komisija nema usvojen referentni dokument o najbolje dostupnim tehnikama (BAT) za sanitarne deponije. Umjesto toga, Direktiva o deponijama nudi određene tehničke standarde za deponije, i korišćeni su određeni BAT dokumenti zemalja zapadne Evrope:

*Guidance for the Landfill Sector Technical Requirements of the Landfill Directive and Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC S5.02), Environment Agency-United Kingdom – Bristol, April 2007.

*BAT Guidance Note on Best Available Techniques for the Waste Sector: Landfill Activities, Environmental Protection Agency, Johnstown Castle Estate, Wexford, Ireland, December 2011.

Opšti primarni zahtjevi

- Dizajn svake deponije (inertni, neopasni i opasni otpad) mora da uključuje: Kontrolu vode, Upravljanje procjednim vodama, Odgovarajući sistem za oblaganje, Površine za odlaganje otpada, Sistem pokrivanja deponovanog otpada, Odgovarajuće mjere za upravljanje i prevenciju deponijskog gasa.
- Garancija kvaliteta konstrukcije za oblaganje tijela teponije.

Energetska efikasnost

- Operater treba da obezbijedi mjerenje i bilježenje iskorišćene energije u instalaciji svih potrošača, takodje operater treba da preispita korišćenje energije na deponiji najmanje svake četiri godine.
- Razmatranje korišćenja energije treba da sadrži predloge za poboljšanje energetske efikasnosti, a gdje pregled identifikuje određene mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, iste treba primjeniti čim je to moguće.
- Izraditi Plan mjera za efikasno korišćenje energije.

Bezbjednost

- Ogradu oko deponije i kapiju treba uratiti tako da se spriječi neovlašćen pristup (uključujući i spriječavanje slobodnog pristupa životinja i divljači).
- Minimalna visina za bezbjednosne ograde je 2m sa savijenim vrhom i bodljikavom žicom na vrhu. Ogradu treba održavati u dobrom stanju u svakom trenutku.

Upravljanje sa deponijskim gasom

- Spriječiti migraciju deponijskog gasa kroz zemlju i sprečavanje emisije metana u atmosferu.
- Spriječiti nagomilavanje biogasa u mrežu za prikupljanje gasa.
- Sprovode redovno održavanje gasnih bušotina.
- Sakupiti sav deponijski gas i gdje je to izvodljivo, da ga iskoriste za proizvodnju energije.
- Gdje proizvodnja energije iz deponijskog gasa nije moguća, isti treba spaliti sa minimalnom temperaturom od 1.000 °C i vremenu zadržavanja 0,3 sekundi.
- Redovno pratiti i balansirati bunare za ekstrakciju gasova.

Neprijatni mirisi

- Obezbjediti udaljenosti od najmanje 750m između deponije i gabarita bilo kojeg osetljivog receptora. Tampon zona (zelenilo) može da smanji udaljenost od slučaja do slučaja.
- Odmah kompaktirati i pokriti otpad sa odgovarajućom šemom dnevni / sedmični / ili završni pokrivač.
- Periodično uzorkovanje vazduha, uzimajući u obzir prirodu, obim i varijabilnosti emisije i pouzdanosti kontrolnih tehnika.

Amosferske površinske vode

- Prilikom upravljanja vodama na deponiji treba uzeti u obzir meteorološke, hidrološke i hidrogeološke karakteristike na lokaciji.
- Proračun vodnog bilansa treba da se zasniva na podacima koji su tačni i relevantni za specifičnu lokaciju i položaj a takođe treba da se razmotre sezonske varijacije.
- Samo voda sa krova i voda iz koja se sliva iz drugih zemljanih područja (ne sa tijela deponije i područja gdje se otpad skladišti) je primjereno direktno ispuštati u površinske vode.
- Kišnica koja dolazi u kontakt sa otpadom ili procjednim vodama, treba da se tretira isto kao procjedna voda.
- Obezbeđivanje potrebne infrastrukture kako bi se omogućila izolacija površinskih oborinskih voda kao i monitoring ispuštanja površinskih voda.

Zemljište i podzemne vode

- Zabranjuju se direktne emisije otpadnih voda u podzemne vode koje sadrže opasne materije (lista II) shodno Direktivi o podzemnim vodama EU (80/68/EEC and 2006/118/EC) i da se primjenjuju stroge kontrole kako bi se spriječile indirektno emisije materija navedenih u Listi II Direktive.
- Obezbjedi monitoring podzemnih voda da se omogući rano otkrivanje bilo kakvog zagađenja podzemnih voda koje može proizaći iz aktivnosti i objekata.

- Geološka barijera mora da se prostire duž osnove i svim strana deponijskog prostora.
- Geološka barijera mora da spriječi potencijalni rizik za zemljište i podzemne vode.
- Vještačka barijera mora biti najmanje 0.5m debljine. Ovo isključuje jedino korišćenje bentonita, proizvoda za poboljšanje geološke barijere.

Vrste deponija i prihvatljivost otpada

- Propisi zahtevaju da sve deponije mogu biti klasifikovane za inertan, neopasan ili opasni otpad.
- Postoje ograničenja na vrste otpada koji se može odstranjivati u svakoj klasi deponije.
- Vizuelna inspekcija na ulazu deponije treba da se odvija, ukoliko je izvodljivo da se vidi otpada zbog vrste vozilo ili kontejnera u kome se isporučuje otpad. Vizuelna inspekcija obično kod nekih vozila ili preskontejnera nije izvodljiva za provjeru otpada bez istovara.
- U takvim okolnostima operater treba da provjeri da li je dostavno vozilo u skladu sa tipom vozila koje se koristi za otpad opisano u dokumentaciji.
- Gdje otpad nije u skladu sa opisom predviđenim za odlaganje na deponiji, onda bi trebalo da bude stavljen karantin dok se preduzimaju dalje mjere i provjere ili ne primi takav otpad na deponiju.
- Operator mora da izda potvrdu da je lice koje vrši transport otpada odložilo isti na deponiji.

Monitoring otpada

- Upisivanje u registar vrste, količine, datum prijema i način odstranjivanja svih otpada.
- Informacije o sastavu otpada.
- Testiranje procjednih voda a muljevi i drugi materijal se po potrebi šalju na lokacije predviđene za tu vrstu otpada (ako postoje).
- Opšta karakterizacija testiranje i prihvatanje otpada mora da se zasniva na tri nivoa hijerarhije: Osnovnu karakterizaciju, poštovanje testiranja, i verifikacija na licu mjesta, kao što je navedeno u Aneksu II Direktive o deponijama 1999 / 31/EC, i Odluke Savjeta 2003/33/EC.

Buka i vibracije

- Redovno i efikasno održavanje od strane obučenog osoblja djelova postrojenja ili opreme čije pogoršanje može dovesti do povećanja buke.
- Obuka osoblja po u potrebi u cilju smanjenja buke.
- Redovno održavanje pristupnih puteva i popravka u cilju da se se značajno smanji buka generisana od strane praznih vozila.
- Radi samo u okviru dozvoljenih i predviđenih sati.

Procjena rizika od udesa

- Plan mjera sprečavanja udesa i ograničavanje njihovih posledica, br. 101-08/13 avgust 2013. god.
- Identifikovati potencijalne opasnosti.
- Izvršiti procjenu i njihov uticaj po životnu sredine.

- Identifikovati potencijalne mjere za upravljanje rizikom.
- Odredite mjere upravljanja rizikom koji se koriste u sistemu da se smanji rizik od udesa, uključujući postupke koje treba preduzeti u slučaju nesreće, kako bi se ublažile posljedice.

6.2. Korišćenje resursa:

Na deponiji „Livade“ kao osnovna sirovina koristi se inertni materijal (šljunak, mješavina šljunka i zemlje). Inertni materijal se koristi za:

- Kvalitetno prekrivanje komunalnog otpada;
- Za formiranje bedema oko tijela deponije;
- Za završno pokrivanje tijela deponije prije zatvaranja;
- Korišten je i prilikom gradnje za izradu dna, nasipa i kosina tijela deponije kako bi se zaštitio sintetički geotekstil.

Svojstva moraju biti takva da se ponaša kao filtracioni sloj, da ima dobru propustljivost vode i vodenih rastvora, ocjernih voda do vodonepropusnog sloja koji je postavljen na dnu tijela deponije i po kome je postavljen drenažni sistem za sakupljanje tih ocjernih voda.

– Pomoćni materijali

Pod pomoćnim materijalom smatraju se HDPE cijevi za otplinjavanje deponijskog gasa iz tijela deponije, kao i agregat granulacije 16-32 mm koji se koristi za normalno održavanje postrojenja.

Pored toga, na deponiji se koristi i ostala sitna oprema i alati potrebni za normalno održavanje i funkcionisanje deponije.

– Voda

Na deponiji postoje 2 (dva) arterska bunara za sopstvene potrebe, i to: zalivanje komunalnog otpada koji se odlaže i kompaktira u tijelo deponije, zalivanje zemljišta oko tijela deponije u cilju održavanja zelenila (drveće i trava) oko samog tijela deponije, kao i za hidrantnu mrežu u slučaju požara.

Voda za piće i sanitarije dobija se iz gradske vodovodne mreže Podgorice, dok se fekalne otpadne vode ispuštavaju u gradsku kanalizacionu mrežu.

U tabelarnim prikazima koji čine sastavni dio dozvole upisana je okvirna vrijednost potrošnje vode za potrebe tijela deponije jer ne postoji posebno interno brojilo.

– Energija

Napajanje električnom energijom objekata na deponiji obezbijeđen je priključcima na gradsku elektro mrežu, od strane Elektroprivrede Crne Gore (EPCG). Glavni potrošači i njihova snaga na deponiji su:

- baklja instalisane snage 33 kW;

- elektromotori muljnih pumpi snage 20 kW;
- reflektor za rasvjetu sanitarnih kada 16 kW;
- kao i elektronska kamionska vaga 1 kW.

Kad se govori o potrošnji električne energije za potrebe tijela deponije, svi podaci su navedeni okvirnim vrijednostima jer ne postoji posebno interno brojilo. Napajanje se vrši visoko naponskim kablom IPO 13-A 3x150mm². Pored lokaliteta deponije nema magistralnih dalekovoda.

– drugo

U toku je priprema projekata za korišćenje hemijski vezane energije u deponijskom gasu i njeno pretvaranje preko gasnih motora u električnu i toplotno energiju. Rađene su preliarne studije upotrebe foto naponskih ćelija koje bi se montirale na krovovima naših pogona. Gdje god je moguće ubaca se frekventna regulacija broja obrtaja asihronih motora. Reflektorska rasvjeta se upravlja preko astronomskih satova. Intezivno se radi na optimizaciji rada grijanja – hlađenja preko izbacivanja neefikasnih grejnih tijela.

6.3. Emisije u vazduh i njihov uticaj u životnu sredinu

Izvori emisija zagađujućih materija na deponiji mogu biti tačkasti i difuzni. Tačkasti su baklja za spaljivanje biogasa i biotrnovi, dok su difuzni otpad koji se odlaže i mašine koje vrše transport i tretman otpada.

Tokom anaerobnog raspadanja odloženog komunalnog otpada dolazi do oslobađanja biogasa.

Biogas pripada grupi gasova sa efektom staklene bašte. Zbog svog sastava (50-60% CH₄ i CO₂) biogas predstavlja izvor opasnosti po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Metan je, osim svojstva eksplozivnosti, jako štetatan po klimu i ozonski omotač.

Operater iz više razloga vrši prikupljanje istog: smanjenje njegove emisije u atmosferu, zaštite od eksplozije, uklanjanje neprijatnih mirisa, podzemne distribucije gasa van granica tijela deponije, kao i mogućnosti iskorišćenja njegovog energetskog sadržaja.

Na sanitarnim kadama izveden je sistem za sakupljanje i odvođenje gasa na bio toranj za spaljivanje (baklju), gdje se vrši potpuno sagorijevanje i biogas se tako eliminiše.

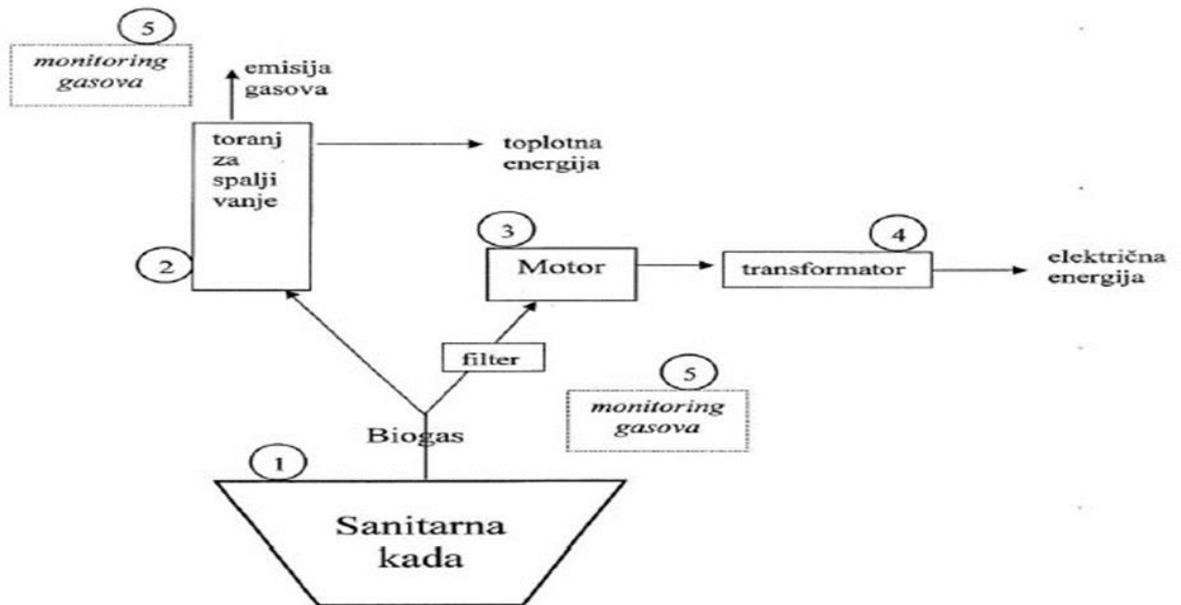
Sistem za kaptaciju biogasa zasniva se prvenstveno na mreži sačinjenoj od vertikalnih bunara koji se u toku popunjavanja deponije prave po principu izdizanja.

Broj bunara (biotrnova) za tijela deponije 100m x 200m x (-5m) je 21.

Kaptacija i transport biogasa je u potpunosti predviđen u skladu sa Direktivom 1999/31/EC o deponijama za komunalni otpad i sakupljanje i transport biogasa.

Raspadanjem otpada pod dejstvom mikroorganizama nastaju neprijatni mirisi, čije se širenje na okolinu smanjuje svakodnevnim prekrivanjem komunalnog otpada inertnim materijalom u debljini od 20 do 30 cm.

Tehnološka šema stvaranja biogasa u tijelo deponije i spaljivanje u tornju:

6.4. Emisije u vodu i njihov uticaj u životnu sredinu

Stvaranje ocjednih voda na deponiji uslovljeno je infiltracijom kišnice koja prolazeći kroz naslage otpada u fazi razgradnje znatno uvećava sopstveni sadržaj rastvorenih i supstanci u disperziji, kako organskih, tako i neorganskih.

Ocjedne vode opasne za okolinu, strogo su kontrolisane, sakupljene i transportovane do bunara za ocjedne vode (Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija).

U periodu maksimalnog stvaranja ocjednih voda, stvori se oko 40 m³/dan. Sistem za sakupljanje i transport ocjednih voda sadrži: drenažni sloj debljine 0,5 m granulacije 20/40 mm, drenažne cijevi HDPE Φ 315 mm, STD 11, PN 10 kao i sabirni bunar za ocjedne vode AB Φ 250 mm.

U dno deponije su postavljene 3 (tri) HDPE drenažne cijevi Φ 315 mm, STD 11, PN 10. Niveleta iznosi 1,6 %.

Prosječne karakteristike ocjednih voda sa nove deponije:

C.O.D. = 10.000 mg/l;
 B.O.D. = 5.000 mg/l;
 NH₃ (amonijak)= 2.000 mg/l;
 Hloridi= 2.500-3.000 mg/l
 S.S.T.= < 800 mg/l

Prosječna godišnja količina 6.800 m³.

Na prostoru deponije „Livade“ postoji i izgrađeno postrojenje za prečišćavanje ocjednih voda i ispuštanje u javnu fekalnu kanalizaciju. Za taj dio operater je uradio Elaborat o

procjeni uticaja na životnu sredinu i na isti pribavio saglasnost, broj UPI 853/16 od dana 04.08.2011. god. od nadležnog organa.

Postrojenje za tretman procjednih voda dimenzioniran je na maximum od 80 m³ na dan. Glavne faze tehnološkog procesa su:

- Punjenje reaktora
- Miješanje bez aeracije
- Aeracija
- Sedimentacija
- Pretakalište
- Uklanjanje mulja

Postoje dva skladišta mulja od max 50 m³.

Broj upotrebne dozvole za procjedne vode je: UPI 1064-256/8-2018 od 19.10.2021. god.

Ocjedne vode iz tijela deponije se preko šahte prikupljaju u podzemni rezervoar (bazen za izjednačavanje). U njemu se obavlja proces redukcije amonijaka, amonijuma i poboljšavanja oksidacije gvožđa. Nakon toga vode idu prema prostoru za sedimentaciju. Pumpama se preostali mulj skladišti u dva silosa, dok se ostatak ocjedne vode vraća u bazen za izjednačavanje.

Pred tretirane ocjedne vode iz bazena za izjednačavanje odlaze u veliki SBR bazen (pripremni tank), koji predstavlja dodatni rezervoarski prostor sa ciljem da se obezbijedi stalni proces i stabilno prihranjivanje SBR bazena. Zatim se ocjedna voda dovodi do sekvencijalnih bio reaktora kao gdje se vrši u suštiti proces produžene aeracije koji je naročito pogodan za veće organsko opterećenje i koncentracije amonijaka.

Ocjedna voda iz SBR bazena se dovodi do dva mala rezervoara gdje se iz jednog od njih voda dovodi do filtracionih stanica i dobija se prečišćena voda. Tretiranjem uz pomoć gravitacije ocjedna voda će se ispuštati u kanalizacioni sistem sa kvalitetom koji zadovoljava sve uslove za takav ispust. Jedan dio vode se koristi kao tehnička voda i preko pumpi vratiti na sanitarne kade.

Na sva 3 (tri) tijela deponije postoji izolacioni materijal koji omogućava vodonepropusnost slojeva ispod deponije i nasipa i sprečava isticanje i infiltraciju ocjednih voda iz deponije u prirodni recipient.

6.5. Zaštita zemljišta

Curenje deponijskog filtrata (ocjedne vode) je onemogućeno postavljanjem duple zaštite na dnu sanitarnih kada, mineralnih barijera (glina i 2 sloja bentonita) i HDPE folije debline 2,5 mm.

Otpadne vode sa deponije se ne ispuštaju direktno u podzemno vodno tijelo.

Emisija zagađujućih materija je svedena na minimum obzirom da je tehnološkim rješenjima predviđen savremeni sistem rada deponije u skladu sa direktivom EU 1999/31/CE.

6.6. Upravljanje otpadom

Upravljanje otpadom je sprječavanje nastanka, smanjenje količina otpada ili ponovna upotreba otpada i sakupljanje, transport, prerada i zbrinjavanje otpada, nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje deponija, uključujući i aktivnosti trgovca i posrednika otpadom. Upravljanje otpadom zavisi od više faktora, a prije svega od njegovih osobina i na osnovu toga može se predvidjeti rešenje minimiziranja, sakupljanja, transporta, reciklaže i odlaganja.

Otpad se razvrstava u grupe i podgrupe u zavisnosti od djelatnosti u okviru koje je proizveden, odnosno od načina nastanka.

Prijem otpada na deponiji može se vršiti na osnovu spiskova dozvoljenog ili nedozvoljenog otpada, definisanog po njegovoj prirodi i porijeklu, i metoda analize otpada i graničnih vrijednosti za karakteristike otpada koji se može primiti.

Procedure prijema pozivaju se, u najvećoj mogućoj mjeri, na propisane metode analiziranja otpada i granične vrijednosti za karakteristike otpada koji se može primiti.

U avgustu 2010. godine je Regionalni reciklažni centar pušten u rad. Iz komunalnog otpada u reciklažnom centru se izdvajaju: Karton, papir, PET ambalaža, „Brik“ ambalaža, HDPE plastika, LDPE plastika, Miješana plastika, Aluminiyum, Gvožđe, Staklo.

Linija za tretman (reciklažu) čvrstog komunalnog otpada u Podgorici sastoji se od sljedeće liste opreme:

- Sistema prenosnih traka
- Kabine za sortiranje
- Glavne tzv. napojne pokretne trake
- Rotacioni perforirani bubanj (tromel)
- Rezač gume
- Elektromagnetni i strujni separatori.
- Vibrator
- Prese za selektovane materijale.

U liniji za tretman čvrstog komunalnog otpada isti će se tretirati kada stigne u postrojenje putem kamiona. Kamioni dolaze sa područja gdje se vrši neselektirano sakupljanje, iz grada Podgorice, kao i sa područja opštine Danilovgrad. Linija za tretman je dizajnirana da tretira materijale čija iskoristivost će se uvećati baliranjem u bale jake zbijenosti. Preostali materijal će se uputiti ka sanitarnoj deponiji (sanitarna kada), takođe u uslovima jake zbijenosti. Postrojenje će imati tri oblasti sa veoma različitim karakteristikama: Oblast prijema i mjerenja, Oblast istovara otpada i skladištenja, Oblast tretmana i skladištenja tretiranog materijala.

Shodno Pravilniku o obliku, sadržaju i načinu popunjavanja formulara o transportu otpada i evidencije o otpadu, godišnjem izvještaju o otpadu, sadržini i načinu vođenja

registra podataka i sadržaju i formi zbirnog izvještaja ("Sl. listu CG", br. 46/10) evidenciju o količini i vrstama otpada vode: proizvođači otpada, prevoznici otpada, sakupljači otpada, lica koja vrše obradu otpada i organ lokalne uprave.

Evidencija o količini i vrstama otpada vodi se u formi djelovodnika koji sadrži podatke za svaku vrstu otpada odvojeno i u formi zbirke formulara. Evidencije o količini i vrstama otpada čuvaju se najmanje tri godine.

6.7. Buka i vibracije

U toku eksploatacije sanitarne deponije za odlaganje komunalnog otpada moguć je uticaj buke koja nastaje usljed obavljanja aktivnosti na deponiji.

Izvor vibracija i buke uzrokovanje radom deponije je:

- Kretanje vozila po internim putevima,
- Odlaganje, ravnanje i sabijanje otpada,
- Rasprostiranje otpada i dnevno pokrivanje.

Pod štetnom bukom podrazumijeva se svaki zvuk čija jačina izmjerena na mjestu rada i u radnoj prostoriji premašuje propisanu jačinu. Štetnom bukom smatra se i svaka buka koja ometa razne vrste djelatnosti, neposredno sporazumijevanje govorom, posredno sporazumijevanje sredstvima komunikacije i primanje zvučnih signala, te koja oštećuje sluh i druge organe.

Buka se očekuje od rada mašina na deponiji. Jačina buke na mjestu rada i u radnim prostorijama ne smije premašiti 85 dB.

Najveći nivo buke koji se očekuje usljed procesa rada na deponiji biće približno jednak najgorem slučaju buke prilikom izvođenja građevinskih radova. U toku većeg dijela radnog vijeka deponije, nivo buke bi bili niži zbog veličine prostora koji se nasipa.

6.8. Rizik od udesa i plan hitnih mjera

Mogući udesi i incidenti vezani za deponiju uključuju:

- Požar uzrokovan spontanim paljenjem, nemarnim rukovanjem ili namjernim paljenjem vatre;
- Eksplozije mješavine deponijski gas - vazduh;
- Infiltracija procjednih voda u zemljište;
- Oštećenje nepropusnog zaštitnog sloja ili njegove zaštite;
- Nestabilnost strukture deponije;
- Nestabilnost otpada na deponiji;
- Kvar na opremi na deponiji;
- Kvar na opremi/vozilima u radnoj zoni;
- Udes vozila za vrijeme transporta otpada;
- Curenje procjednih voda ili otpadnih voda iz objekta za tretman otpadnih voda;
- Zagušenje cjevi za procedne vode;
- Unošenje opasnog otpada;

- Zagušenje sistema za gas;
- Požar na elektroinstalacijama.

Za akcidentnu situaciju ocjednih voda tehnologijom je predviđena dvostruka sigurnost. Prva je ubacivanje ocjednih voda u gradsku kanalizaciju do popravke postrojenja, i druga, vraćanje ocjednih voda u tijelo deponije što se trenutno i radi (vrši se recirkulacija ocjednih voda).

Iako je izgradnjom reciklažnog centra opasnost od samozapaljivanja znatno smanjena, kao krajnja mjera kvašenje otpada predviđeno je sa vodom iz cistijerni.

Trenutno zaustavljanje rada postrojenja predviđeno je samo u akcidentnim slučajevima.

6.9. Procjena mjera u slučaju prestanka rada postrojenja

Rekultivacija predstavlja kompleks rudarskih, inženjerskih i poljoprivrednih mjera koje se sprovode za obnavljanje, pa čak i poboljšanje u nekim slučajevima, biološke produktivnosti i bonitetne vrijednosti narušenog terena. Sadržaj i nivo normativnih zahtjeva za kvalitet rekultivisanog prostora zavisi od predviđene namjene narušenog terena (poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda, građevinarstvo, turizam i dr.).

Za reintegraciju degradiranih površina u svijetu i kod nas se koriste tri kategorije rekultivacije:

- autorekultivacija (samozarašćivanje degradiranih prostora),
- polurekultivacija (izvjesno učešće čoveka u procesu obnavljanja degradiranih prostora) i
- eurekultivacija (optimalni ili potpuni vid rekultivacije).

Poslije završetka punjenja sanitarne kade obaveza je operatera da pristupi izolaciji naslaga čvrstog komunalnog otpada prekrivajući ih slojem gline, zemlje ili specijalnim geosintetskim materijalima sa izvodima za prihvatanje biogasa iz tijela deponije.

Na sloj zemlje postavio bi se zasad drveća u skladu sa projektom hortikulture. Revitalizacija i rekultivacija zemljišta bi imala za cilj da se dobije odgovarajuća plodna obloga za razvoj zasađenih biljaka i da olakša rast prirodne vegetacije koja uspijeva u svim zonama deponije.

Za sve aktivnosti mora se uraditi program kontrole koji će pokriti široki spektar efekata na životnu sredinu koji se mogu izmjeriti i upoređivati. Dobijene podatke neophodno je upisivati i koristiti za informisanje, intervenisanje ili naznake vanredne situacije za određeni segment na deponiji. Kontrole obavezno vršiti u fazi trajanja sanacije (izgradnji, u post operativnoj fazi i u normalnoj eksploataciji ukupne deponije).

Post operativna faza iznosi 30 godina i tokom tog perioda se mora obezbijediti kontrola uticaja sanitarne kade i ukupne deponije na životnu sredinu.

U zemljištu koje se odlaže za sađenje biljaka na vrhu kape tijelo deponije ne smije biti opasnih materija.

6.10. Zaključak procjene

Zahtjev za produženje važenja integrisane dozvole za rad postrojenja – regionalne deponije za komunalni otpad i obavljanje aktivnosti odlaganja neopasnog otpada u tijelo deponije Livade u Podgorici, broj 1205 od 31.01.2023. godine, izrađen je u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama („Sl. list Crne Gore“, broj 017/19), kao i Pravilnikom o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole ("Sl. list Crne Gore", br. 55/20).

Operater je uz Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole podnio i potrebnu dokumentaciju u skladu sa članom 9 Zakona o industrijskim emisijama.

Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole sadrži sve podatke, kao i svu potrebnu dokumentaciju propisanu Zakonom.

U zahtjevu operater je prikazao usklađenost rada postrojenja sa odredbama Zakona o industrijskim emisijama, kao i usklađenost rada regionalne sanitarne deponije sa referentnim dokumentima o najbolje dostupnim tehnikama.

Shodno svemu navedenom, ocijenjeno je da su ispunjeni uslovi za produženje važenja integrisane dozvole sa utvrđenim uslovima za obavljanje aktivnosti i rad predmetnog postrojenja u skladu sa zakonom.

III Uslove:

1. Primjenu najbolje dostupne tehnike ili drugih tehničkih uslova i mjera

1.1. Rad i upravljanje postrojenjem

Za upravljanje postrojenjem zaduženo je društvo „Deponija“ d.o.o. iz Podgorice.

Društvo je osnovano 02.04.2007. godine u funkciji obavljanja djelatnosti odstranjivanja neopasnog komunalnog otpada, i upisano je u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 5 – 0367290 / 001.

Društvom upravlja Osnivač, Skupština Glavnog grada, na način i pod uslovima utvrđenim Odlukom o osnivanju i Statutom „Deponija“ d.o.o. Podgorica.

„Deponija“ d.o.o. Podgorica ima potpisane ugovore o pružanju usluga odstranjivanja i dopremanja čvrstog komunalnog otpada na deponiji „Livade“ sa: JP „Čistoća“ Podgorica, JKP Danilovgrad i Prijestonicom Cetinje.

Operater je u podnesenom zahtjevu istakao da ima 21 zaposleno lice.

1.2. Radno vrijeme

Radno vrijeme je upodobljeno potrebama deponije.

Normalan broj radnih sati je 40 sati u sedmici, tj. 5 radnih dana u sedmici. Radno vrijeme deponije (prva smjena - administracija) je od 07 do 15h.

Ipak, prijem čvrstog komunalnog otpada na deponiji je organizovan u III smjene, 24 sata na dan, sedam dana u nedjelji, 365 dana u godini.

1.3. Uslovi za upravljenjem zaštitom životne sredine

U cilju obezbjeđenja optimalnog rada sanitarne deponije za odlaganje čvrstog komunalnog otpada na lokalitetu "Livade" u Podgorici i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi od eventualnog štetnog uticaja ovog postrojenja, sprovode se mjere u cilju sprečavanja ili eliminisanja mogućeg zagađenja. Mjere koje se preduzimaju dijele se na:

- mjere zaštite u fazi gradnje, odabira i montaže opreme
- mjere zaštite u fazi eksploatacije
- mjere zaštite u slučaju akcidenta

Stalnim upoređivanjem analiza životne sredine i projektovanja, na operativnom planu su predviđeni termini za provjeru sa jedne strane, dok se na projektnom planu koriste informacije vezane za životnu sredinu, te da se utvrdi usklađenost predviđenih rješenja sa ekološkim zahtjevima.

Operater je u obavezi da se pridržava nacionalne zakonske regulative u oblastima poslovanja kojima se bavi, da štedi resurse i energiju, smanjuje ili eliminiše upotrebu štetnih materija i kontrolisano postupa sa otpadom.

2. Mjere iz elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

U cilju obezbjeđenja optimalnog rada sanitarne deponije za odlaganje čvrstog komunalnog otpada na lokalitetu "Livade" u Podgorici i zaštiti životne sredine i zdravlja ljudi od eventualnog štetnog uticaja postrojenja, a u skladu sa postojećim elaboratima o procjeni uticaja na životnu sredinu, kao i pribavljenim saglasnostima na iste, neophodno je redovno sprovoditi mjere sprečavanja ili eliminisanja mogućeg zagađenja. Mjere koje se preduzimaju u cilju zaštite dijele se na:

- mjere zaštite u fazi gradnje, odabira i montaže opreme,
- mjere zaštite u fazi rada deponije,
- mjere zaštite u slučaju akcidenta.

Niz postupaka usmjerenih na smanjenje uticaja na životnu sredinu su:

- Ograđivanje deponije;
- Mreža za aspiraciju biogasa;
- Mreža za drenažu ocjernih voda;
- Izolacija dna deponije;
- Finalno prekrivanje naslaga otpada;
- Kada za čišćenje točkova vozila;
- Ekološka revitalizacija date zone.

Sistem za deponovanje čvrstog komunalnog otpada koji dobro funkcioniše, osim kvalitetnog projekta i izgradnje objekta, obuhvata i druge osnovne elemente ublažavanja uticaja, koji se odnose na:

- Odgovarajući sistem za prijem i kontrolu otpada;
- Sistem ekološke kontrole usmjeren na procjenu eventualnih uticaja na sve kritične komponente životne sredine;
- Dobar sistem prekrivanja otpada;
- Sistem ekološke sertifikacije koji obezbjeđuje posvećivanje pažnje kontrolama, konkretno informisanje spoljnih subjekata i instrument transparentnosti u odnosu na ustanove za kontrolu;
- Odgovarajući sistem prikupljanja, prečišćavanja i odvoda ocjednih voda nastalih na deponiji;
- Postrojenje za korišćenje biogasa treba da bude usmjereno na potpuno iskorišćenje, sa ciljem proizvodnje električne energije, koje u sebi sadrži izuzetno jake elemente ublažavanja uticaja na životnu sredinu, a koji direktno i indirektno utiču na poboljšanje kvaliteta životne sredine;
- Primjena sistema pravila namijenjenih prevoznicima otpada, koja nalažu čistoću i funkcionalnost vozila za prevoz otpada, što je još jedan aspekt koji veoma pozitivno utiče na okolnu sredinu.

3. Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija, utvrđene za dato postrojenje

3.1. Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija za vazduh

Stacionarni (tačkasti) izvor emisija na deponiji predstavlja toranj za spaljivanje bio gasa, dok su tačkasti izvori bunari (biotrnovi) za biogas na kadama (ima ih 21 po jednoj kadi, a ukupno 42).

Operater je u obavezi da praćenje kvaliteta vazduha (emisije) vrši tokom 2 nedjelje ravnomjerno raspoređenih tokom godine, u skladu sa Uredbom o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora i Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduhu.

Dalje, granične vrijednosti sadržaja zagađujućih materija u vazduh koje je operater dužan da prati u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/10) propisane su Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/12), i to:

- suspendovane čestice PM10,
- suspendovane čestice PM2,5,
- ugljen (II) oksid (CO),
- azot (II) oksid (NO),
- azot (IV) oksid (NO₂),
- azotni oksidi (NO_x),
- sumpor(IV)oksid (SO₂),
- Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM10.

3.2. Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija za vodu

Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija u recipijent propisane su Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“, br. 45/08, 09/10, 26/12 i 52/12, 59/13) i Zakonom o vodama („Sl. list RCG“, br. 27/07, „Sl. list CG“, br. 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 80/17).

4. Mjere zaštite vazduha, vode i zemljišta

4.1. Mjere zaštite vazduha:

4.1.1. Proces rada i postrojenja za tretman

Operater je u obavezi da prihvata otpad isključivo ako ispunjava kriterijume za prihvatanje otpada za deponiju na koju se odlaže neopasan otpad i prema proceduri propisanoj Zakonom o upravljanju otpadom i Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija.

Deponija posjeduje sistem za kaptaciju biogasa iz tijela deponija.

Kaptacija i transport biogasa je u potpunosti izgrađen u skladu sa Direktivom EU 1999/31/EC o deponijama.

Operater je dužan da vrši sakupljanje i potpuno sagorijevanje biogasa, koje se vrši preko bio tornja za spaljivanje.

4.1.2. Tačkasti izvori emisija

Stacionarni (tačkasti) izvor emisija na deponiji predstavlja toranj za spaljivanje bio gasa. Tačkasti izvori su bunari (biotrnovi) za biogas na kadama (ima ih 21 po jednoj kadi, a ukupno 63).

4.1.3. Difuzni izvori emisija

Difuzni izvor emisija na deponiji predstavlja otpad u sanitarnim kadama čije se emisije sprečavaju redovnim prekrivanjem otpada granulatom i odvođenjem deponijskog gasa. Difuzni (pokretni) izvori su građevinske mašine koje vrše tretman otpada na kadi, kao i transportna vozila koja dopremaju otpad na deponiju (komunalna preduzeća „Čistoća“ d.o.o. Podgorica, „Komunalno“ d.o.o. Danilovgrad i JKP Cetinje).

Obavezuje se operater da radi spječavanja emisija, otpad u sanitarnim kadama redovno prekriva granulatom – inertnim materijalom (smješa šljunka i zemlje) u debljini od 16 do 32cm.

4.1.4. Mirisi

Čvrsti komunalni otpad sadrži brzo razgradive organske materije i sporo razgradive organske materije. Prilikom njegovog raspadanja pod dejstvom mikroorganizama nastaju neprijatni mirisi, čije se širenje na okolinu smanjuje svakodnevnim prekrivanjem komunalnog otpada inertnim materijalom (smješa šljunka i zemlje) u debljini od 20 do 30 cm.

Tokom anaerobnog raspadanja odloženog komunalnog otpada takođe se oslobađa bio gas ili deponijski gas. Radi uklanjanja neprijatnih mirisa i mogućnosti iskorišćenja njegovog energetskog sadržaja na sanitarnim kadama je izveden sistem za sakupljanje ovog gasa i odvođenje na bio toranj za spaljivanje (baklju), gdje se vrši potpuno sagorijevanje i isti tako eliminiše.

4.1.5. Koncentracija zagađujućih materija u vazduhu i uticaju na kvalitet vazduha

Granične vrijednosti sadržaja zagađujućih materija u vazduh koje je operater dužan da prati u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/10) propisane su Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/12), i to:

- suspendovane čestice PM 10,
- suspendovane čestice PM 2,5,
- ugljen (II) oksid (CO),
- azot (II) oksid (NO),
- azot (IV) oksid (NO₂),
- azotni oksidi (NO_x),
- sumpor(IV)oksid (SO₂),
- Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM 10.

4.1.6. Kontrola i monitoring koje vrši operater:

- Specificirana metodologija

Operater je dužan da vrši monitoring emisija zagađujućih materija u otpadnom gasu koji nastaje kao proizvod spaljivanja deponijskog gasa u skladu sa Uredbom o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora („Sl. list Crne Gore“, br. 10/2011) i Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduh ("Službeni list RCG", br. 25/2001).

Takođe, operater je dužan da obezbijedi monitoring sadržaja zagađujućih materija u vazduh u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/2010), Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, 25/2012) i Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, br. 21/2011).

- Definisana učestalost mjerenja

Mjerenje emisija iz otpadnog gasa vrši se shodno Uredbi o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacioniranih izvora („Sl. list CG“, br. 10/11), kao i internih planova za vršenja monitornga.

Učestalost i mjerna mjesta komisija.

- Definisane pravila za tumačenje rezultata mjerenja

Sve analize i mjerenja moraju na kraju dokumenta sadržati mišljenje akreditovanog tijela koje je vršilo mjerenje. U suprotnom, nadležni organi navedena mjerenja neće smatrati validnim.

- Definisane roka za dostavljanje podataka nadležnom organu

Podatke je neophodno dostavljati nadležnim institucijama na godišnjem nivou, kroz godišnji izvještaj.

Rok za dostavljanje podataka je do 31 marta tekuće godine za prethodnu godinu.

4.1.7. Izvještavanje (način, učestalost i obim podataka)

Ukoliko dođe do prekoračenja graničnih vrijednosti emisija ili udesa (nekontrolisanog ispuštanja zagađujućih materija u vazduh), operater je dužan da o tome odmah obavijesti nadležne organe (komisija da precizira inspekcije), lokalnu samoupravu kao i da sprovede neophodna mjerenja.

4.2. Mjere zaštite vode – otpadne vode:

4.2.1. Proces rada postrojenja za tretman otpadnih voda

Obaveza operatera je da proces rada cjelokupnog sistema za prečišćavanje otpadnih voda uskladi sa najbolje dostupnim tehnikama za tretman otpadnih voda iz industrijskog sektora.

Operater je dužan postupiti u skladu sa upotrebnom dozvolom za procjedne vode, kojom je propisan način, uslovi i obim korišćenja voda i ispuštanja otpadnih voda, shodno članu 118 i 120 Zakona o vodama („Sl. list Republike Crne Gore“, br. 27/07, „Sl. list Crne Gore“, br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17) i članu 8 Pravilnika o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje vodnih akata, načinu i uslovima za obavezno oglašavanje u postupku utvrđivanja vodnih uslova i sadržaju vodnih akata („Sl. list Crne Gore“, br. 7/08, 14/16).

Operater je u obavezi da se pridržava odredbi definisanih Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“, br. 45/08, 09/10, 26/12 i 52/12, 59/13), kao i da postupiti u skladu sa propisanim uslovima u važećoj vodovodnoj saglasnosti izdatoj od strane JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, broj 17587 od dana 21.08.2009. godine.

Komisija. Treba li još nešto?

4.2.2. Koncentracije štetnih i opasnih materija u vodama kao i vodna tijela koja primaju ispuštene otpadne vode

Redni broj	Parametar	Jedinica mjere	Maksimalno dopuštena koncentracija (MDK)
1	pH		6,5-8,5
2	Temperatura	°C	30
3	Δt , ne više od	°C	2
4	Boja	mg/l Pt skale	5
5	Miris		bez
6	Taložive materije	ml/lh	0,5
7	Ukupne suspendovane materije	mg/l	35
8	BPK ₅	mgO ₂ /l	25
9	HPK	mgO ₂ /l	125
10	Ukupni organski ugljenik (TOC)	mgC/l	15
11	Aluminijum	mg/l	3,0
12	Arsen	mg/l	0,1
13	Bakar	mg/l	0,5
14	Barijum	mg/l	3,0
15	Bor	mg/l	2,0
16	Cink	mg/l	1,0
17	Kobalt	mg/l	1,0
18	Kalaj	mg/l	0,75
19	Kadmijum	mg/l	0,01
20	Živa	mg/l	0,005
21	Ukupni hrom	mg/l	1,25
22	Hrom 6+	mg/l	0,1
23	Mangan	mg/l	2,5
24	Nikal	mg/l	1,25
25	Olovo	mg/l	0,5
26	Selen	mg/l	0,03
27	Srebro	mg/l	0,15
28	Gvožđe	mg/l	2,0
29	Vanadijum	mg/l	0,05
30	Ukupni fenoli	mg/l	0,1
31	Fluoridi	mg/l	2,0
32	Sulfiti	mg/l	2,0
33	Sulfidi	mg/l	0,25
34	Sulfati	mg/l	20
35	Aktivni hlor	mg/l	0,05
36	Mineralna ulja	mg/l	2,0
37	Ukupna ulja i masnoće	mg/l	10
38	Aldehidi	mg/l	1,0
39	Alkoholi	mg/l	1,0
40	Ukupni aromatični ugljovodonici	mg/l	0,05
41	Ukupni nitrirani ugljovodonici	mg/l	0,025
42	Ukupni halogeni ugljovodonici	mg/l	0,25
43	Ukupni organofosfatni pesticidi	mg/l	0,025
44	Ukupni organohlorni pesticidi	mg/l	0,025
45	Ukupne površinski aktivne supstance	mg/l	4,0
46	Ukupni deterdženti	mg/l	0,5
47	Radioaktivnost	Bq/l	0,5

4.2.3. Kontrola i monitoring koje vrši operater:

- Specificirana metodologija

Monitoring se sprovodi u skladu sa članovima 29 i 30 Pravilnika o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija. Pored toga koristi se i Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipient i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještavanja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list Crne Gore", br. 45/08, 09/10 26/12, 52/12, 59/13), zatim Pravilnik o načinu i uslovima mjerenja i količini otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik, („Sl.list Crne Gore“ 24/10), kao i Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Službeni list Crne Gore”, br. 2/07).

Što se tiče postrojenja za tretman ocjednih voda, operater je u obavezi da vrši kontrolu i monitoring prema sledećim parametrima:

Parametar	Dinamika mjerenja	Mjesto uzorkovanja
Ph, Temperatura, Δt , Boja, Miris, Taloživematerije, Ukupne suspendovane materije, BPK5, HPK, Ukupni organski ugljenik (TOC), Aluminiјum, Arsen, Bakar, Bariјum, Bor, Cink, Kobalt, Kalaj, Kadmijum, Živa, Ukupni hrom, Hrom 6+, Mangan, Nikal, Olovo, Selen, Srebro, Gvožđe, Vanadiјum, Ukupni fenoli, Fluoridi, Sulfiti, Sulfidi, Sulfati, Aktivni hlor, Mineralna ulja, Ukupna ulja i masnoće, Aldehidi, Alkoholi, Ukupni aromatični ugljovodonici, Ukupni nitrirani ugljovodonici, Ukupni halogeni ugljovodonici, Ukupni organofosfatni pesticidi, Ukupni organohlorni pesticidi	Otpadne (ocjedne) vode prije upuštanja u PPOV-a, prva tri mjeseca (jednom mjesечно), a zatim polugodišnje. Otpadne vode na ispustima u javnu kanalizaciju, najmanje jednom mjesечно.	Prije upuštanja otpadnih (ocjednih) voda u uređaj za PPOV-a. Na ispustima otpadnih voda u javnu kanalizaciju.

- Definisana učestalost mjerenja

Komisija

- Definisanje pravila za tumačenje rezultata mjerenja

Sve analize i mjerenja moraju na kraju dokumenta sadržati mišljenje akreditovanog tijela koje je vršilo mjerenje. U suprotnom, nadležni organi navedena mjerenja neće smatrati validnim.

- Definisanje roka za dostavljanje podataka nadležnom organu

Podatke je neophodno dostavljati nadležnim institucijama na godišnjem nivou, kroz godišnji izvještaj.

Rok je do 31 marta tekuće godine za prethodnu godinu.

4.2.4. Izvještavanje (način, učestalost i obim podataka)

Ukoliko dođe do udesa ili akcidentne situacije, operater je dužan da o tome odmah obavijesti nadležne organe, lokalnu samoupravu kao i da sprovede neophodna mjerenja. **Komisija***

4.3. Zaštita zemljišta i podzemnih voda od zagađivanja

Do površinskog zagađenja zemljišta dolazi kada se putem vjetra otpad raznosi ako nije sabijen i prekriven slojem inertnog materijala ili ako se ne koriste mjere zaštite od vjetra (mreža za prekrivanje otpada i montažni kavez).

Dubinsko zagađenje zemljišta nastaje usljed uzajamnog dejstva procjednog filtrata i gasova nastalih pri anaerobnoj razgradnji otpada. Tlo ispod i oko samog tijela deponije najviše se zagađuje procjednim filtratom. Usljed ovog zagađenja može doći i do degradacije okolnog zemljišta.

Upotreba zemljišta na predmetnoj lokaciji zabranjena je za komercijalnu ili poljoprivrednu djelatnost.

Obavezuje se operater da upravlja procesom rada na način koji će omogućiti da se spriječi svako zagađivanje zemljišta i podzemnih voda na predmetnoj lokaciji.

Tijelo deponije mora biti izolovano i održavano na način da ne može doći do prodiranja otpadnih voda i deponijskog gasa u zemljište i podzemne vode i njihovog nekontrolisanog napuštanja lokacije.

Operater je u obavezi da vrši redovne fizičko-hemijske analize zemljišta preko akreditovanih institucija u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njegovo ispitivanje („Službeni list Crne Gore“, broj 18/97).

Operater je u obavezi da vrši redovne fizičko-hemijske analize podzemnih voda preko akreditovanih institucija, u skladu sa Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponije.

Operater je dužan da izvještava o monitoringu zagađujućih materija koji se emituju u zemljište i podzemne vode, nadležne institucije putem redovnih godišnjih izvještaja.

5. Mjere koje se odnose na upravljanje otpadom koji nastaje pri radu postrojenja

5.1. Proizvodnja otpada

U toku rada deponije stvaraju se i male količine opasnog otpada (motorna ulja i rashladne tečnosti), koje je operater u obavezi da isti isporuči firmi koja je upisana u registar sakupljača otpada i posjeduje dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje opasnog otpada.

Obavezuje se operater da u toku redovnog rada postrojenja upravlja otpadom na način da se obezbijedi smanjenje proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada, i ukoliko je moguće obezbijedi ponovnu upotrebu, odnosno, iskorišćenje nastalog otpada.

5.2. Sakupljanje i odvoženje otpada

Otpad se sakuplja i prevozi vozilima koja su u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, odnosno komunalnih preduzeća koja se bave sakupljanjem i transportom otpada.

Otpad se razvrstava prema porijeklu, kategoriji i karakteru na mjestu nastajanja otpada i predviđenom načinu postupanja sa istim. Nakon razvrstavanja Operater je dužan da otpad predaje ovlaštenim preduzećima koja su upisana u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada, ili posjeduju dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada, a sa kojima Operater ima potpisan ugovor o pružanju tih vrsta usluga.

5.3. Privremeno skladištenje otpada

Otpad se može privremeno skladištiti u pokrivenom prostoru zgrade ili na otvorenom prostoru sa čvrstom podlogom i sa riješenim ispustom otpadnih voda.

Sa nepokrivenih površina privremenog skladišta otpadne atmosfere vode prikupljaju se i ispuštaju u javnu kanalizaciju ili recipijent u skladu sa zakonom.

Privremeno skladište radi sprječavanja pristupa neovlaštenim licima treba da bude ograđeno.

Privremena skladišta moraju biti tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada, na način da ne utiče negativno na zdravlje ljudi i životnu sredinu. Otpad se ne može skladištiti na mjestima koja nisu namenjena za skladištenje.

Skladištenje otpada u tečnom stanju vrši se u posudi za skladištenje koja je obezbijeđena nepropusnom posudom koja može da primi cjelokupnu količinu otpada u slučaju udesa (curenja).

Skladištenje otpada u praškastom stanju vrši se na način kojim se obezbjeđuje zaštita od zaprašivanja okolnog prostora.

Posude za skladištenje otpada moraju se redovno održavati i čistiti i ne mogu se koristiti nakon isteka roka upotrebe.

Otpad se skladišti u skladu sa članom 77 Zakona o upravljanju otpadom i Uredbom o načinu i uslovima skladištenja otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 33/13, 65/15)

Opasan otpad koji se skladišti u kontejnerima, i drugima posudama treba da bude označen etiketom sadržaja. Privremeno skladište mora biti ograđeno, zaključano i pod stalnim nadzorom, kako bi se onemogućio pristup neovlašćenim licima.

Zabranjeno je miješanje različitih kategorija opasnih otpada ili miješanje opasnog otpada sa neopasnim otpadom.

Operater će upravljanje posebnim tokovima otpada u potpunosti uskladiti sa propisanim zakonskim i podzakonskim aktima u oblasti upravljanja otpadom.

5.4. Prevoz otpada

Prevoz otpada do sanitarne deponije „Livade“ se vrši vozilima (vozilima sa potisnom pločom, podizačima kontejnera, traktorima i kamionima kiperima) koja posjeduju prvenstveno JP "Čistoća" Podgorica, JKP Danilovgrad i JKP prijestonice Cetinje.

Operater za prevoz otpada van lokacije postrojenja angažuje isključivo ovlašćene firme, koje ispunjavaju sve zahtjeve, koji su regulisani posebnim propisima o transportu i koji ima odgovarajuću dozvolu nadležnog organa za transport otpada.

Operater je dužan da internim prevozom, utovar i istovar otpada u okviru lokacije, upravlja na način koji će onemogućiti rasipanje otpada, raspršivanja i druge negativne uticaje na životnu sredinu.

5.5. Prerada, tretman i reciklaža

Regionalni reciklažni centar je u avgustu 2010. godine pušten u rad. Organizacija rada u objektu je takva da omogućava u skladu sa projektnim rješenjima da se na odgovarajući način obavlja proces reciklaže za pojedine vrste otpada. Tako se u jednom sektoru vrši selekcija komunalnog otpada pri čemu se na kraju procesa rada dobijaju izdvojene vrste materijala koje se dalje mogu prodavati, a ostatak komunalnog otpada odvozi se u sanitarne kade gdje se deponuje.

Operater je dužan da izvrši pred-tretman kompletnog otpadnog materijala dopremljenog zbog deponovanja u tijelo deponije, odnosno predselekciju u reciklažnom centru.

Iz komunalnog otpada u reciklažnom centru se izdvajaju:

- Karton;
- Papir;
- PET ambalaža;
- „Brik“ ambalaža;
- HDPE plastika;
- LDPE plastika;
- Miješana plastika;
- Aluminijum;
- Gvožđe;
- Staklo.

komisija

5.6. Odlaganje otpada

Komisija

Zabranjeno je odlaganje:

- 1) otpad u tečnom stanju;
- 2) zapaljiv i eksplozivan otpad (kante i posude od boja i rastvarača, barut, municiju i druge tipove vojnog otpada);
- 3) radioaktivni otpad;
- 4) medicinski otpad (špicevi i igle, zavoji i gaze, injekcije, flaše od infuzije i drugi otpad iz bolnica i veterinarskih ustanova);
- 5) životinjski otpad (iznutrice, kože i drugi djelovi životinja);
- 6) industrijski otpad;
- 7) krupne predmete (krupni komadi metala, školjke od automobila);
- 8) električne uređaje (računari, bijela tehnika – šporeti, frižideri, zamrzivači većih mašina i slično);
- 9) otpadne automobilske i kamionske gume;
- 10) otpadna ulja iz svih vrsta vozila;
- 11) baterije i akumulatore svih vrsta;
- 12) ako otpad čini cijela ili zdrobljena otpadna guma, osim gume od bicikla i gume sa spoljnim prečnikom većim od 400 mm;
- 13) koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegov uticaj na ljude ili životnu sredinu nijesu poznata.

Dozvoljeno je odlaganje sledećeg otpada:

Na deponiji je dozvoljeno odlaganje obrađenog otpada sa kataloškim brojem 20 03 01 miješani komunalni otpad, sa kataloškim brojevima: 18 01 01 oštri instrumenti (izuzev 18 01 03*), 18 01 03* otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprječavanja infekcije i 18 01 04 otpad čije sakupljanje i odlaganje ne podliježe posebnim zahtjevima zbog sprječavanja infekcije (npr. zavoji, gipsevi, posteljina, odjeća za jednokratnu upotrebu i pelene) i 19 12 12 ostali otpad (uključujući smešu materijala) od mehaničkog tretmana drugih frakcija komunalnog otpada drugačiji od 19 12 11*, i to:

- 20 01 01 papir i karton;
- 20 01 02 staklo;
- 20 01 10 odjeća;
- 20 01 11 tekstil;
- 20 01 39 plastika;
- 20 01 40 metali;
- 20 01 41 otpad od čišćenja dimnjaka;
- 20 02 02 zemlja i kamen;
- 20 02 03 ostali otpad koji nije biorazgradiv;
- 20 03 03 ostaci od čišćenja ulica;
- 20 03 07 kabasti otpad;
- 15 01 01 papirna i kartonska ambalaža;

15 01 02 plastična ambalaža;
15 01 03 drvena ambalaža;
15 01 04 metalna ambalaža;
15 01 05 kompozitna ambalaža;
15 01 06 miješana ambalaža;
15 01 07 staklena ambalaža;
15 01 09 tekstilna ambalaža;

kao i otpad sa kataloškim brojevima:

20 01 08 biorazgradivi kuhinjski i otpad iz restorana;
20 02 01 biorazgradivi otpad;
20 03 02 otpad sa pijaca;
20 03 06 otpad od čišćenja kanalizacije;
uz uslov da su za otpad sa kataloškim brojevima: 20 01 08, 20 02 01, 20 03 02 i 20 03 06, zadovoljene granične vrijednosti parametara zagađenosti neopasnog otpada sa visokim sadržajem biološki razgradivih materija iz Priloga 3 Pravilnika o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija (tebela koja slijedi):

Parametar	Izražen kao	Jedinica	Granična vrijednost parametra zagađenosti
Ukupni organski ugljenik – TOC	C	% mase s.s.	18 %
Ogrijevna vrijednost	-	kJ/kg s.s.	< 6.000

Operater je dužan da pomenute granične vrijednosti ostvari u roku koji bude propisan zakonom.

Uslovi odnosno granične vrijednosti koje treba da ispunjava komunalni otpad za odlaganje na deponiju za neopasni otpad, moraju biti u skladu sa Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija.

Otpad koji ne ispunjava uslove za odlaganje na deponiju utvrđene Pravilnikom o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija, može se skladištiti na deponiji najviše četiri mjeseca od dana preuzimanja, s tim što je proizvođač otpada dužan da za to vrijeme otkloni nedostatke zbog kojih je odbijeno preuzimanje otpada, odnosno da ponovo izradi Izvještaj o ispitivanju otpada.

5.7. Kontrola otpada i mjere

Operater je dužan da vodi evidenciju o količinama i vrstama otpada u formi djelovodnika koji sadrži podatke za svaku vrstu otpada odvojeno i u formi zbirke formulara.

Evidencije o količini i vrstama otpada čuvaju se najmanje tri godine i dostavljaju se nadležnim organima putem redovnih godišnjih izvještaja.

Ukoliko prilikom obavljanja poslova na deponiji lice koje radi na odvajanju otpada uoči materijale sa liste čije je deponovanje zabranjeno, potrebno je sumnjive materijale odvojiti na posebno mjesto. Nakon pregleda ovog materijala operater pristupa definisanju načina postupanja sa takvim materijalima.

5.8. Uzorkovanje otpada

Operater je dužan da uzorkovanje i ispitivanje otpada vrši kod eksterne ovlašćene stručne organizacije za uzorkovanje i ispitivanje otpada u skladu sa zakonom. Uzorkovanje i ispitivanje otpada se vrši standarnim metodama.

Za mjerenje parametara zagađenosti otpada i parametara izlučivanja u okviru hemijske analize koriste se postupci i metode iz Priloga 3 Pravilnika o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija.

5.9. Dokumentovanje i izvještavanje

Evidenciju o odloženom otpadu na deponiji vodi rukovodilac deponije u skladu sa članom 37 Pravilnika o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija.

Operater je vodi evidenciju o količinama i vrstama otpada odvojeno po mjestu nastanka otpada. Evidencija se vodi za svaku vrstu otpada odvojeno i u formi zbirke formulara.

Operater je u obavezi da prijem preuzetog otpada potvrdi na formularu za transport otpada propisanim Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list” CG, br. 50/12) koji se predaje licu koje je izvršilo predaju otpada na deponiju.

Na osnovu podataka iz evidencije rukovodilac deponije sačinjava godišnji izveštaj o radu deponije i dostavlja ga Agenciji za zaštitu životne sredine do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, u skladu sa članom 74 tačka 7 Zakona o upravljanju otpadom.

6. Mjere za smanjenje buke i vibracija

6.1. Proces rada i pomoćna oprema

Operater je dužan da u cilju smanjenja nivoa buke postiže pravilnim izborom i redovnim održavanjem opreme kao i postavljanjem zaštitnog sloja zelenila po obodu kompleksa deponije.

Obavezuje se operater da obezbijedi da nivo buke ne smije prelaziti vrijednosti propisane za akustičnu zonu sa kojom se graniči postrojenje, u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", broj 28/11, 28/12 i 1/14), Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocijenjivanja štetnih efekata buke (Službeni list Crne Gore", broj 60/11).

Pored toga operater je dužan da ispitivanje vibracija u radnoj sredini vrši prema Pravilniku o postupku i rokovima za vršenje periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine ("Službeni list Crne Gore", broj 71/05 od 28.11.2005. god).

6.2. Vrste emisija

Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, donio je Rješenje o utvrđivanju akustičnih zona u opštini Podgorica, broj 08-353/13-53 od 23.05.2013. godine, prema kojem sanitarna deponija „Livade“ spada u industrijsku zonu.

Buka manjeg intenziteta može nastati samo u toku rada opreme za razastiranje i kompaktiranje otpada (građevinskih mašina) i transportnih vozila za otpad.

6.3. Kontrola i mjerenje (Mjesta, učestalost i metode)

Analizom lokacije i dobijenih rezultata konstatovano je da ne postoje kritični uslovi izloženosti ljudi akustičnom zagađenju i vibracijama, uzimajući u obzir položaj deponije, kao i to da u okolini ove zone nema bolnica, škola ili drugih socijalnih ustanova.

Dozvoljeni nivo buke - dan i veče u dB(A)	Dozvoljeni nivo buke – noć u dB(A)
Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči

Operater je dužan da vrši povremeno snimanje buke i procjene zvučnog uticaja u skladu sa važećim propisima EU i postojećih zakona i propisa Crne Gore, kao i da vibracije u radnoj sredini mjeri u sklopu mjerenja uslova radne sredine i shodno rezultatima planira preventivne mjere zaštite.

Mjerenje buke u životnoj sredini može da vrši samo ovlašćena pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove za mjerenje buke, shodno članu 10 Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", broj 28/11, 28/12 i 1/14), i prema standardima definisanim Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", broj 27/14, 17/17), propisane su metode mjerenja buke, instrumenti kojima se mjeri buka, sadržaj izvještaja o rezultatima mjerenja i uslovi koje moraju da ispunjavaju organizacije koje vrše mjerenje buke.

Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocijenjivanja štetnih efekata buke

(Službeni list Crne Gore", broj 60/11), utvrđuju se granične vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini izražene u decibelima dB(A).

Komisija rokovi i učestalost

6.4. Izvještavanje (način, učestalost i obim podataka)

Sadržina i obim izveštaja o mjerenju buke u životnoj sredini definisana je Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br.27/14, 17/17).

komisija detaljnije.

7. Mjere koje se odnose na efikasno korišćenje energije

7.1. Sirovine, pomoćni materijali i drugo

Tehnološki proces koji sadrži između ostalog: dizajn, materijal korišćen za oblaganje tijela deponije, energetska efikasnost, bezbjednost, upravljanje deponijskim gasom, neprijatnim mirisima, upravljanje procjednim vodama, zaštitom zemljišta i dr. su u potpunosti usklađeni sa podacima BAT zahtjeva utvrđenih referentnim dokumentima Republike Irske i Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Utovar i istovar vršiće se na za to određenim mestima uz preduzimanje neophodnih mjera da ne dođe do bilo kakvog prosipanja istih.

Za kvalitetno prekrivanje komunalnog otpada operater je u obavezi da obezbijedi dovoljnu količinu inertnog materijala, (šljunak, mješavina šljunka i zemlje) koji mora biti takav da se ponaša kao filtracioni sloj, da ima dobru propustljivost vode i vodenih rastvora, ocjednih voda do vodonepropusnog sloja koji je postavljen na dnu tijela deponije i po kome je postavljen drenažni sistem za sakupljanje tih ocjednih voda.

7.2. Voda

Obavezuje se operater da postupa u skladu sa propisanim uslovima u važećoj vodovodnoj saglasnosti izdatoj od strane JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, broj 17587 od dana 21.08.2009. godine.

Obavezuje se operater da vrši zalivanje komunalnog otpada koji se odlaže i kompaktira u sanitarnim kadama.

Obavezuje se operater da ne ispušta neprečišćene otpadne vode ili zagađene atmosferske vode u podzemne ili površinske vode.

Pored obezbjeđivanja vode koja se koristi za sanitarne i tehnološke uslove, operater je u obavezi da obezbijedi vodu i za protivpožarnu sigurnost.

Operater je u obavezi nakon puštanja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, da postavi uređaj za mjerenje količina zahvaćenih voda iz dva arterska bunara i uređaj za

mjerenje količina ispuštenih otpadnih voda u javnu kanalizaciju, shodno članu 50 i 84 Zakona o vodama („Službeni list RCG“, br. 27/07, „Službeni list Crne Gore“, br.73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17).

Operater je u obavezi da sve objekte u sistemu odvođenja, sakupljanja i prečišćavanja otpadnih voda održava prema tehničkoj dokumentaciji.

7.3. Energija

Operater se obavezuje da, shodno svojim potrebama, racionalno i efikasno koristi električnu energiju i gorivo. Operater je dužan da predvidi mjere za smanjenje korišćenja energije u cilju usaglašavanja sa iskustvima zemalja zapadne Evrope.

Sanitarna deponija u procesu proizvodnje tj. deponovanja otpada i ostalih procesa predviđenih za efikasno obavljanje djelatnosti u cilju sprječavanja zagađenja životne sredine koristi električnu energiju od spoljnih snabdjevača (Elektroprivreda Crne Gore) i euro-dizel gorilo za pogon mehanizacije na deponiji.

8. Zahtjevi za monitoring emisija

8.1. Specificirana metodologija

Operater je dužan da vrši monitoring emisija zagađujućih materija u otpadnom gasu koji nastaje kao proizvod spaljivanja deponijskog gasa u skladu sa Uredbom o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora („Sl. list Crne Gore“, br. 10/2011) i Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduh ("Službeni list RCG", br. 25/2001).

Takođe, operater je dužan da obezbijedi monitoring sadržaja zagađujućih materija u vazduh u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“,br. 25/2010), Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, 25/2012) i Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, br. 21/2011).

8.2. Definisana učestalost mjerenja

Komisija

8.3. Definisane pravila za tumačenje rezultata mjerenja

Sve analize i mjerenja moraju na kraju dokumenta sadržati mišljenje akreditovanog tijela koje je vršilo mjerenje. U suprotnom, nadležni organi navedena mjerenja neće smatrati validnim.

8.4. Definisane rokove za dostavljanje podataka nadležnom organu

Podatke je neophodno dostavljati nadležnim institucijama na godišnjem nivou, kroz godišnji izvještaj.

Rok je do 31 marta tekuće godine za prethodnu godinu.

9. Mjere za sprječavanje udesa i otklanjanje njihovih posljedica

Na prostoru deponije, akcidenti mogu nastati neodvođenjem bio gasa iz sanitarnih kada, nekontrolisanim ispuštanjem netretiranih ocjednih voda, i u slučaju da se ne vrši vlaženje deponovanog otpadnog materijala.

Operater posjeduje akte „Projekat zaštite na radu gradske deponije čvrstog komunalnog otpada „Livade“ u Podgorici “ i „Akt o procjeni rizika na radnom mjestu“.

Za akcidentnu situaciju ocjednih voda tehnologijom je predviđena dvostruka sigurnost. Prva je ubacivanje ocjednih voda u gradsku kanalizaciju do popravke postrojenja i druga, vraćanje ocjednih voda na sanitarnu kadu.

Akcident može nastati ako se izvršio ne pridržavaju tehnologije i ne vrše prskanje otpada ocjednom vodom ili vodom iz bunara. U takvim situacijama je predviđeno prskanje otpada sa vodom iz cistijerni. Prskanje u ljetnjem periodu mora biti obezbijeđeno. Komunalni otpad odložen u sanitarnu kadu mora uvijek biti vlažan. Izgradnjom reciklažnog centra opasnost od samozapaljivanja je znatno smanjena, ali uvijek ostaje obaveza konstantnog prskanja otpada.

Biotoranj na kom se spaljuje deponijski gas je automatizovan, lociran van domašaja sanitarne kade i njenog uticaja. Prostor oko tornja za spaljivanje je betoniran i obezbijeđen žičanom ogradom od djelovanja ljudi i životinja. Kontrola prispjelog gasa na sadržaj metana je svih 24 časa, a efekat potpunog sagorijevanja se kontroliše.

Komisija, naložiti dodatnu dokumentaciju i rok za saglasnosti?

10. Smanjenje zagađivanja, uključujući i prekogranično zagađivanje životne sredine

Rad postrojenja odlaganja otpada nema uticaja na prekogranično zagađenje.

Na nivou EU nije usvojen konkretan dokument “Zaključci o najbolje dostupnim tehnikama” (BAT conclusions) za predmetnu djelatnost, međutim, to operatera ne oslobadja obaveze prilagodjavanja već u tom slučaju važe najbolje dostupne tehnike (BREF dokumenti) koje su povezane sa pojedinačnim aktivnostima u postrojenju za koje se izdaje dozvola.

Zatim, operater je dužan da se pridržava najboljih praksi iz zemalja članica EU za ove vrste djelatnosti, a takodje je na snazi i Pravilnik o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika radi zaštite životne sredine i listi zagađujućih supstanci iz industrijskih postrojenja ("Službeni list Crne Gore", br. 035/19 od 24.06.2019. god).

11. Mjere predviđene za početak rada, za trenutno zaustavljanje u slučaju poremećaja u funkcionisanju postrojenja, kao i za prestanak rada postrojenja

Puštanje u rad postrojenja i podešavanje radnih parametara vršiti po utvrđenom redosledu postupaka kojima će se osigurati sigurnost procesa i pojavu akcidentnih situacija svesti na minimum.

Redovno održavati, pregledati i testirati opremu prema standardnim procedurama. Trenutno zaustavljanje rada postrojenja operater predviđa jedino u slučaju akcidentne situacije.

Operater je dužan da sprovedi mjere kontrole tehnološkog procesa, bilo da je postrojenje u radu ili remontu, kao i opreme i objekata, kako bi se obezbijedilo da do udesa ne dođe.

U slučaju udesa, operater je u obavezi da istog momenta sprovede neophodne mjere kao odgovor na udes, i da obavijesti Agenciju i Ekološku inspekciju kao nadležne institucije.

Takođe, u slučaju udesa operater je u obavezi da se pridržava procedure koja je opisana u dokumentu Plan za vanredne situacije sa scenarijima za moguće udesa i neočekivane situacije.

Operater se obavezuje da nadležnim institucijama dostavi pisani Izvještaj o datom udesu, razlozima pojave, kao i mjerama koje su sprovedene u cilju otklanjanja udesa.

12. Preduzimanje mjera zaštite životne sredine poslije prestanka aktivnosti u cilju izbjegavanja rizika od zagađenja i vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje

Nakon zatvaranja deponije, operater, „Deponija“ d.o.o je u obavezi da pristupi izolaciji naslaga komunalnog otpada prekrivajući ih slojem gline, zemlje ili specijalnim geosintetskim materijalima sa izvodima za prihvatanje biogasa iz tijela deponije.

Pored toga, na sloj zemlje potrebno je postaviti zasade drveća u skladu sa projektom hortikulture. Revitalizacija i rekultivacija zemljišta ima za cilj da se dobije odgovarajuća plodna obloga za razvoj zasađenih biljaka i da olakša rast prirodne vegetacije koja uspijeva u svim zonama deponije.

Operater je takođe dužan da se pridržava odredbi člana 12 Plavilnika o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija.

Neiskorišćene sirovine, hemikalije i materijale (ukoliko postoje) neophodno je vratiti dobavljačima ili predati drugom operateru na korišćenje.

Otpad nastao od procesnih aktivnosti, kao i otpad nastao nakon prestanka rada postrojenja usled demontaže i raščišćavanja lokacije, ukloniti na zakonski propisan način u skladu sa vrstom i karakterom otpada.

U zemljištu koje će se odlagati i koristiti za sađenje biljaka na vrhu kape tijela deponije ne smije sadržati toksične materije. Trava koja će se zasadi na ostalim djelovima deponije treba da bude identična po čitavoj površini, a drveće na tijelu deponije treba da bude nisko.

Svoju odluku o definitivnom prestanku rada postrojenja operater je u obavezi da dostavi nadležnim institucijama i to: Agenciji, Ekološkoj inspekciji i lokalnoj samoupravi. Pored toga, potrebno je obavijestiti javnost putem dnevne štampe. Rok za dostavljanje odluke o prestanku rada je 3 mjeseca prije datuma određenog za zatvaranje postrojenja.

13. Način, učestalost i obim podataka sadržanih u izvještaju koji se dostavlja nadležnom organu u skladu sa propisima

Shodno članu 65 Zakona o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 52/16), katastar zagađivača životne sredine sadrži podatke o: izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prenosa i odlaganja zagađujućih materija i otpada u životnu sredinu.

Podatke o ispuštanju zagađujućih materija operater je dužan da dostavlja na obrascu koji je propisan Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu vođenja katastra zagađivača životne sredine ("Službeni list Crne Gore", br. 045/17).

Shodno članu 44 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. list Crne Gore", br. 64/11, 39/16), operater je dužan da vodi evidencije o količinama i vrstama otpada, kao i načinu upravljanja otpadom.

Podatke iz pomenutih evidencija, operater je dužan da dostavlja na obrascima propisanim Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 50/12).

Osim u slučaju akcidentnih i nepredviđenih situacija koje bi nepredviđenom dinamikom mogle ugroziti stanje segmenata životne sredine na predmetnoj lokaciji, operater je dužan da sve zakonom propisane izvještaje dostavlja jednom godišnje.

Shodno članu 59 Zakona o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 48/08, 40/10, 40/11, 52/16) operater je u obavezi da dostavlja sve izvještaje o praćenju uticaja rada deponije na sve segmente životne sredine Agenciji za zaštitu životne sredine, nadležnom inspekcijском organu kao i jedinici lokalne samouprave.

14. Rezultati revizije uslova i obaveza utvrđenih dozvolom

Operater je bio u obavezi podnošenja zahtjeva za produženje važenja integrisane dozvole, broj UPI-101/2-02-1485/41 od dana 29.05.2018. god., za rad postrojenja regionalne deponije za komunalni otpad i obavljanje aktivnosti odlaganja neopasnog otpada u tijelo deponije „Livade“ u Podgorici, shodno članu 26 stav 2 alineja 6 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list Crne Gore", br. 017/19 od 19.03.2019. god).

Nakon sprovedenog postupka revizije dozvole operateru su, između ostalog, utvrđene obaveze:

- **Komisija navesti sve uslove za rad i obaveze operatera taksativno**

15. Drugi specifični zahtjevi

Nije bilo drugih specifičnih zahtjeva od strane operatera ili zainteresovanje javnosti.

PRILOZI:

1. Lista dokumenata:
 - Zahtjev za izdavanje dozvole;
 - Dokumentacija koja je podnijeta uz zahtjev, sa naznakom datuma podnošenja;
 - Mape, planovi, skice i drugo.
2. Podatke o učešću javnosti, lokalne samouprave i drugih organa i organizacija, sastancima sa operaterom i drugim subjektima i drugo
3. Netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva
4. Lista pravnih propisa

Troškove postupka izdavanja integrisane dozvole u iznosu od *****€ snosi operater.

O b r a z l o ž e n j e

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u roku od 15 dana od dana njegovog prijema, a preko ovog organa.

DIREKTOR
Nikola Medenica

Obrađivači:

Ime i prezime:

Potpis:

1. Vladan Dragutinović

2. Danilo Kujović

Dostavljeno:

- Operateru,
- Upisano u registar izdatih dozvola,
- Nadležnom inspekcijском organu,
- Arhivi.